

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сагайдака Анатолія Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 289² Кодексу адміністративного судочинства України, пункту 10 частини першої статті 6 Закону України „Про порядок виїзду з України і в’їзду в Україну громадян України“

Київ
13 січня 2026 року
№ 1-3(II)/2026

Справа № 3-231/2025(458/25)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Городовенко Віктор Валентинович – головуєчий, доповідач,
Первомайський Олег Олексійович,
Різник Сергій Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сагайдака Анатолія Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 289² Кодексу адміністративного судочинства України, пункту 10 частини першої статті 6 Закону України „Про порядок виїзду з України і в’їзду в Україну громадян України“ від 21 січня 1994 року № 3857–XII (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 18, ст. 101) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Сагайдак А.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 19, статті 22, частинам першій, другій статті 24, частині першій статті 33, частинам першій, другій статті 43, частині першій статті 58, частинам першій, другій, третій статті 62, частині першій статті 64 Конституції України (конституційність) частину першу статті 289² Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс), пункт 10 частини першої статті 6 Закону України „Про порядок виїзду з України і в’їзду в Україну громадян України“ від 21 січня 1994 року № 3857–ХІІ зі змінами (далі – Закон).

Згідно з частиною першою статті 289² Кодексу „у разі невиконання у встановлені Податковим кодексом України строки обов’язку щодо сплати грошових зобов’язань юридичною особою або постійним представництвом нерезидента, що призвело до виникнення податкового боргу (заборгованості) у сумі, що перевищує 1 мільйон гривень, та якщо такий податковий борг не сплачено протягом 240 календарних днів з дня вручення платнику податків податкової вимоги, податковим органом подається до суду за основним місцем реєстрації юридичної особи або постійного представництва нерезидента позовна заява про застосування судом тимчасового обмеження керівника юридичної особи або постійного представництва нерезидента-боржника у праві виїзду за межі території України“.

Частиною першою статті 6 Закону визначено, що право громадянина України на виїзд з України може бути тимчасово обмежене у випадках, коли «він є керівником юридичної особи або постійного представництва нерезидента (згідно з відомостями з Єдиного державного реєстру, наданими відповідно до Закону України „Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань“), що не виконує встановленого Податковим кодексом України податкового обов’язку щодо сплати грошових зобов’язань, що призвело до виникнення у такої юридичної особи або постійного представництва нерезидента податкового боргу в сумі, що перевищує 1 мільйон гривень, та якщо такий податковий борг не сплачено протягом 240 календарних

днів з дня вручення платнику податків податкової вимоги, – до погашення суми такого податкового боргу, у зв'язку з яким таке обмеження встановлюється» (пункт 10).

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У липні 2025 року Східне міжрегіональне управління Державної податкової служби по роботі з великими платниками податків (далі – Управління) звернулося до Дніпровського окружного адміністративного суду з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю „Ренікс Торг“ (далі – Товариство), Сагайдака А.В. про встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду керівника юридичної особи або постійного представництва нерезидента-боржника за межі території України.

Дніпровський окружний адміністративний суд рішенням від 21 липня 2025 року відмовив у задоволенні позову Управління.

Не погодившись з указаним рішенням Дніпровського окружного адміністративного суду, Управління звернулося до Третього апеляційного адміністративного суду з апеляційною скаргою.

Третій апеляційний адміністративний суд постановою від 15 вересня 2025 року апеляційну скаргу Управління задовольнив частково: рішення Дніпровського окружного адміністративного суду від 21 липня 2025 року скасував та ухвалив нове судове рішення, яким позов залишив без розгляду через те, що Управління пропустило строк звернення до суду. У мотивувальній частині постанови Третій апеляційний адміністративний суд, окрім іншого, вказав, що, „обґрунтовуючи відмову у задоволенні позову, суд першої інстанції дійшов помилкових висновків, зазначаючи про відсутність підстав для тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України Сагайдака А.В.“, а в резолютивній частині цієї постанови зазначив, що вона „набирає законної сили з дати її прийняття та може бути оскаржена безпосередньо до Верховного Суду протягом тридцяти днів“.

Сагайдак А.В., не погодившись із постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 15 вересня 2025 року в частині поширення дії

оспорюваних приписів Кодексу і Закону на нього як на голову комісії з припинення юридичної особи, а не керівника юридичної особи, звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою.

Суддя-доповідач Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 23 жовтня 2025 року повернув Сагайдаку А.В. касаційну скаргу на підставі пункту 4 частини п'ятої статті 332 Кодексу.

1.2. Сагайдак А.В. твердить, що частина перша статті 289² Кодексу, пункт 10 частини першої статті 6 Закону суперечать статті 19 Конституції України, оскільки „змушують голову комісії з припинення (ліквідатора) робити те, що не передбачено законодавством для голови комісії з припинення (ліквідатора), що порушує правовий порядок в Україні“.

На думку автора клопотання, „змістовне, а не формальне тлумачення правової норми частини 1 статті 289-2 КАС України та в підп. 10 статті 6 Закону <...> насправді не поширює їх дію на голову комісії з припинення юридичної особи (ліквідатора) чи інших окрім керівника осіб, а у випадку подальшого протилежного тлумачення судами цих норм, необмежене коло осіб, які не є керівниками можуть бути піддані суттєвим правовим обмеженням із зазначених неконституційних законів, що порушує Конституцію України“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу зазначає, що висновок суду апеляційної інстанції про поширення на нього дії частини першої статті 289² Кодексу, пункту 10 частини першої статті 6 Закону та про „наявність підстав для тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України Сагайдака А.В. не як керівника, а як голови комісії з припинення юридичної особи незаконно порушує <...> права свободи та інтереси зокрема гарантовані в ст. 33 Конституції України“.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності частини першої статті 289² Кодексу, пункту 10 частини першої статті 6 Закону, Сагайдак А.В. цитує приписи Конституції України та законів України, посилається на Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, Верховного Суду, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до статті 151¹ Конституції України Конституційний Суд України розв'язує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною, зокрема, якщо вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі встановленої законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду) (пункт 1 частини першої статті 77).

Із матеріалів конституційної скарги вбачається, що Сагайдак А.В., не погодившись із постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 15 вересня 2025 року, подав до Верховного Суду касаційну скаргу, яку суддя-доповідач Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 23 жовтня 2025 року повернув, оскільки вона „не містить підстави касаційного оскарження рішень судів першої та апеляційної інстанцій“, та роз'яснив, що „повернення касаційної скарги не позбавляє права повторного звернення до суду касаційної інстанції в порядку, встановленому законом“.

Сагайдак А.В. не усунув недоліків касаційної скарги і не звернувся повторно до Верховного Суду з касаційною скаргою, отже, у його справі немає судового рішення, ухваленого в порядку касаційного перегляду. Наведене дає підстави для висновку, що суб'єкт права на конституційну скаргу не вичерпав усіх національних засобів юридичного захисту.

Отже, конституційна скарга Сагайдака А.В. не відповідає вимогам пункту 1 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження

у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сагайдака Анатолія Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 289² Кодексу адміністративного судочинства України, пункту 10 частини першої статті 6 Закону України „Про порядок виїзду з України і в’їзду в Україну громадян України“ від 21 січня 1994 року № 3857–ХІІ зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**